

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem JUDr. Bc. Kryštofem Hornem ve věci

žalobce: **S. E.**, narozen údajně dne X
státní příslušník Afghánské islámské republiky,
toho času v Z. P. Z. C. B.,

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje,**
sídlem Křížíkova 279/8, Praha 8

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 11. 2021, č. j. KRPS-278862-44/ČJ-2021-010022,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou prostřednictvím žalované ve smyslu § 172 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byla podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců prodloužena doba jeho zajištění za účelem předání podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním

příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, přepracované znění (dále jen „nařízení Dublin III“), a to o 30 dnů. Rozhodnutím žalované ze dne 5. 11. 2021, č. j. KRPS-278862-18/ČJ-2021-010026 (dále jen „rozhodnutí o zajištění“), byl totiž žalobce zajištěn podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 5 zákona o pobytu cizinců (pouze) na 14 dnů ode dne omezení osobní svobody.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce v žalobě namítá porušení řady ustanovení zákona o pobytu cizinců, zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), nařízení Dublin III, Úmluvy o ochraně lidských práv (209/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) a Úmluvy o právech dítěte (104/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů).
3. Žalobce v žalobě namítá, že žalovaná měla vydat nové rozhodnutí o zajištění cizince podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III, nikoliv pouze rozhodnout o prodloužení doby zajištění podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Žalobce upozorňuje, že ačkoliv i rozhodnutí o zajištění odkazuje na § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, z jeho odůvodnění je patrné, že účelem zajištění bylo výhradně zjištění jeho skutečného věku ve smyslu § 129 odst. 5 téhož zákona. Tomu podle žalobce odpovídá i postup žalované, která po vydání rozhodnutí o zajištění neučinila žádné kroky k jeho předání podle nařízení Dublin III.
4. Žalobce dále namítá, že žalovaná dostatečně nezjistila skutkový stav věci a neodstranila pochybnosti o jeho skutečném věku. Žalobce tvrdí, že mu je pouhých 15 let, přičemž nesouhlasí se závěry odborného vyjádření Kriminalistického ústavu a lékařské zprávy MUDr. O., že je osobou zletilou. Ve vztahu k odbornému vyjádření Kriminalistického ústavu žalobce upozorňuje, že existují značné pochybnosti o spolehlivosti určení chronologického (kalendářního) věku na základě zkoumání rentgenu klíčních kostí metodou Schmelinga a Kellinghause. V tomto ohledu odkazuje na studii *„Reliability of Schmeling's stages of ossification of medial clavicular epiphyses and its validity to assess 18 years of age in living subjects“* publikovanou dne 21. 5. 2012 v časopise *International Journal of Legal Medicine*, kterou předkládá k žalobě, a podle které je velmi obtížné jednoznačně identifikovat pět stádií *osifikace mediálních epifýz* (koncových částí – pozn. soudu) klíční kosti. Žalobce navíc podotýká, že podle odborného vyjádření Kriminalistického ústavu lze pouze předpokládat, že je osobou starší 18 let, a proto se nejedná o jednoznačný závěr o jeho zletilosti. Žalobce dále namítá, že se žalovaná vůbec nevypořádala se zprávou o sociálním posouzení, podle které se jeví jako mladistvý. Ke zprávě MUDr. O. pak žalobce uvádí, že tato postrádá jakékoliv podrobnější odůvodnění. Podle žalobce tak žalovaná při zjišťování jeho skutečného věku postupovala v rozporu s požadavky nálezů Ústavního soudu ze dne 7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21, a praxí doporučenou Výborem pro práva dítěte.
5. Žalobce rovněž namítá, že v jeho případě by postačovalo uložení mírnějšího opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Zejména je přesvědčen, že mu žalovaná mohla v koordinaci se Správou uprchlických zařízení (dále jen „SUZ“) uložit povinnost zdržovat se v jednom z přijímacích či pobytových středisek a v určené době zde být přítomen za účelem provedení pobytové kontroly ve smyslu § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Umístěním v pobytovém středisku by bylo zároveň možné dosáhnout toho, aby byl pro správní orgán dostupný pro další úkony v řízení. Žalobce vysvětluje, že v pobytových střediscích musí cizinci registrovat každý svůj příchod a odchod na vrátnici,

a Ministerstvo vnitra tak má dlouhodobě vcelku detailní přehled o tom, kde se konkrétní osoba nachází, respektive kdy naposledy středisko opustila. Možnost využít alternativy k zajištění umístěním přímo do pobytového střediska podle žalobce vyplývá i z důvodové zprávy k zákonu č. 176/2019 Sb., který novelizoval zákon o pobytu cizinců. Možnost využití Příjímacího střediska Zastávka u Brna jako alternativu k zajištění nejen ve vztahu k rodinám s dětmi, ale i ve vztahu k dalším zranitelným skupinám přitom potvrdil i Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) v rozsudku ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019 - 60. Argument, že žalobce nemá na území bydliště, a proto nelze v jeho případě uložit zvláštní opatření, tedy podle něj nemůže obstát.

6. Žalovaná se žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Ve vyjádření k žalobě odkazuje na závěry napadeného rozhodnutí, na nichž setrvává.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

7. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobci oznámeno dne 17. 11. 2021), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
8. S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání za nezbytné, rozhodl o žalobě bez jednání (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců).

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

9. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce byl dne 4. 11. 2021 zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, neboť byl důvod se domnívat, že žalobce neoprávněně vstoupil na území České republiky (dále jen „ČR“) nebo zde neoprávněně pobývá. Žalobce byl totiž uvedeného dne odhalen policejní hlídkou bez cestovního dokladu spolu s dalšími osobami cizí státní příslušnosti, které byly předtím nalezeny v přívěsu nákladního vozidla. Žalobce uvedl, že je afghánský občan a že je nezletilý, přičemž vystupoval pod identitou E. S., narozený X. Z důvodu žalobcem tvrzené nezletilosti byl o jeho zajištění vyrozuměn orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) a usnesením ze dne 5. 11. 2021 mu byl ustanoven opatrovník – Městská část Praha 8.
10. S žalobcem byl dne 5. 11. 2021 za přítomnosti tlumočnice z jazyka paštu a pracovnice OSPOD sepsán protokol o podání vysvětlení, v rámci kterého uvedl, že se narodil dne X, datem narození si je zcela jist. Pochází z Afghánistánu, kde má trvalé bydliště, je svobodný a bezdětný, má ukončeno šest tříd základní školy. Členy jeho rodiny jsou matka, čtyři bratři a sestra. Data narození matky ani sourozenců nezná, pouze ví, že sestra je nejstarší a bratři jsou mladší než žalobce. Z důvodu nestabilní politické situace v zemi původu podnikl cestu do Evropy, kterou zajistili převaděči, a zaplatila rodina. Cestoval přes Pákistán, Irán, Turecko, Bulharsko, Srbsko a Rumunsko do ČR. Všechny hranice překonal v utajení, a to vždy pěšky s pomocí převaděčů, kteří si ho takto v jednotlivých státech předávali. Převaděč v Rumunsku mu řekl, aby se přihlásil na policii, což učinil, načež jej umístili do záchytného tábora v obci Tomashero. V tomto táboře byl asi 20 dnů, pak dostal zprávu od převaděče a tábor opustil, načež se dostal do kamionu, v němž přicestoval do ČR. V ČR nemá v úmyslu zůstat, cílem je Německo, kde žije strýc, který slíbil se o něj

postarat. Dále žalobce uvedl, že vždy uváděl shodnou totožnost, kterou ale není schopen prokázat, občanský průkaz ztratil, cestovní doklad nemá. Žalobce dle svého tvrzení nevěděl, že pro cestu do Evropy musí mít cestovní doklad a vízum, následně však naopak uvedl, že to věděl. Na území EU má strýce, kterého označil jako J. M.. V ČR nemá kde pobývat, finanční záruku za sebe složit nemůže. Žalobce rovněž uvedl, že se dobrovolně v místě určeném žalovanou zdržovat nebude, protože zde nechce zůstat, jakmile bude propuštěn, odcestuje do Německa. Finanční prostředky na vycestování z ČR nemá, o mezinárodní ochranu nikde nežádal. Jako překážku návratu uvedl strach z hnutí Talibán. V armádě nesloužil, jeho otec byl důstojníkem, v roce 2019 byl zastřelen Talibanci. Zdravotní pojištění v ČR nemá, ani osobu, o níž by měl pečovat, stejně jako žádné závazky, pohledávky ani vazby. Žádnou překážku pro vycestování z ČR neuvedl, nedošlo by tak ani k zásahu do jeho rodinného a soukromého života. K rodinným vazbám v domovské zemi doplnil, že v rodině mají výborné vztahy, peníze posílá strýc, takže nouzi netrpí. Rozumí jak pojmu nezletilý, tak pojmu mezinárodní ochrana, o kterou nepožádal.

11. Rozhodnutím o zajištění byl žalobce zajištěn za účelem předání podle nařízení Dublin III. V odůvodnění žalovaná po rekapitulaci skutkových okolností uvedla, že přestože žalobce uvedl, že je mu patnáct let, žalovaná pojala pochybnosti o tomto tvrzení, a to pro zjevnou vyspělost mentální i fyzickou (vzrůst, vousy, celková tělesná konstituce). Proto považovala za nutné zkoumat skutečný věk žalobce lékařskými metodami. Podmínky pro zajištění žalobce shledala žalovaná za splněné, neboť žalobce vstoupil na území ČR bez cestovního dokladu a povolení k pobytu, což plyne i z jeho vyjádření. Nadto podal v Rumunsku žádost o mezinárodní ochranu (shoda s rumunským záznamem RO1TM207T2110181925), o níž dosud nebylo rozhodnuto. Cestovat mimo zemi, v níž o mezinárodní ochranu požádal, není cizinci dovoleno. Žalobce sám doklad o svém věku nepředložil, přičemž bez odborného posouzení tuto skutečnost není možné zjistit. Dále žalovaná uvedla, že posoudila i otázku nebezpečí útěku žalobce. K tomu uvedla, že žalobce nevyčkal na rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu v Rumunsku, svévolně tuto zemi opustil, pokračoval dále do ČR, přičemž uvedl, že cílem jeho cesty je Německo. Žalobce byl vyhodnocen jako osoba bez vazeb na ČR, bez cestovního dokladu, finančních prostředků i bydliště a též jako osoba nespolupracující se správními orgány. Opuštění Rumunska pak žalovaná hodnotila rovněž jako zneužití systému mezinárodní ochrany. Uložení mírnějších opatření neshledala žalovaná možným, neboť ČR nemá s Rumunskem společnou hranici a žalobce tam tudíž nemůže oprávněně cestovat samostatně, žalobce bydliště ani jinou vazbu v ČR neuvedl, nemá cestovní doklad ani pobytové oprávnění. Žalovaná vyslovila obavu, že by se mohl skrývat, případně území ČR nelegálně opustit. Žalovaná posoudila i situaci azylových řízení a situaci žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, přičemž neshledala překážky pro předání žalobce do tohoto členského státu. Žalovaná se též jednotlivě zabývala každým z v úvahu přicházejících mírnějších opatření, přičemž je neshledala v případě žalobce použitelnými. Žalovaná vysvětlila stanovenou dobu zajištění na 14 dnů, jakož i důvody, proč zajištěním nebude zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce. Rovněž uvedla, že žalobce bude do doby vyjasnění pochybností o jeho věku umístěn do zařízení pro zajištění cizinců – rodin s dětmi, tedy v souladu se svým tvrzením o nezletilosti.
12. Proti rozhodnutí o zajištění podal žalobce správní žalobu, která byla zamítnuta rozsudkem zdejšího soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 44 A 19/2021 - 15 (dále jen „předchozí rozsudek“). Soud se v předchozím rozsudku ztotožnil se závěry žalované, že existují důvodné

pochybnosti o žalobcově věku, které je třeba odbornými metodami rozptýlit. Soud rovněž shledal, že v žalobcově případě je vysoce pravděpodobné, že by bylo ohroženo zabezpečení jeho dostupnosti pro případné předání do jiného členského státu, a proto nepřicházelo v úvahu uložení zvláštních mírnějších opatření namísto zajištění.

13. Dne 5. 11. 2021 žalovaná požádala Oblastní nemocnici Mladá Boleslav o rentgenové vyšetření žalobce. Dne 8. 11. 2021 žalovaná požádala Kriminalistický ústav Praha o odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví antropologie, a to stanovení věku žalobce na základě rentgenových snímků kostí. Dne 15. 11. 2021 obdržela žalovaná odborné vyjádření Kriminalistického ústavu Praha, ze kterého vyplývá, že na základě odborného zkoumání rentgenového snímku klíční kosti za použití metody *Shmeling et al.* (2004) v modifikaci *Kellinghaus et al.* (2010) a rentgenového snímku kosti pažní a lopatky za klasifikace *Schaefer et al.* (2015) odpovídají zkoumané kosti 4. stupni osifikace a za předpokladu, že nedošlo k retardaci či progresi kostního vývoje v důsledku některých onemocnění nebo výrazně nepříznivých socio-ekonomických podmínek, lze konstatovat, že žalobce je osobou starší 18 let (pravděpodobně 20 a více let). V odborném vyjádření je dále uvedeno, že bylo zpracováno za použití metod a prostředků uznávaných v kriminalistické znalecké činnosti a k tomu kvalifikovaným expertem. Kriminalistický ústav je znaleckým ústavem mj. v oboru kriminalistiky.
14. Ze zprávy SUZ ze dne 12. 11. 2021 vyplývá, že 5 a 6. 11. 2021 byl proveden se žalobcem sociální pohovor, ze kterého vyplývá, že hovoří pašto, darí, umí číst i psát. Rozumí rovněž kurdu a má základy anglického jazyka. Je poměrně bystrý a inteligentní, na úrovni adolescenta. Má náhled na svoji životní situaci. Vzhled, mentální a emoční schopnosti jsou také spíše na úrovni adolescenta. Dle sociálního pohovoru a chování se jeví jako mladistvý, jak udává.
15. Dne 16. 11. 2021 žalobce vyšetřil za účasti tlumočnice a pracovnice OSPOD pediatr, který činil rovněž dotazy ke zjištění osobní i rodinné anamnézy, změřil a zvážil žalobce. Učinil závěr, že z odběru anamnézy není podezření na onemocnění, které by urychlovalo kostní věk. S přihlédnutím k výsledkům vyšetření kostního věku a posouzení dospělosti pohlavního orgánu dospěl lékař k závěru, že není důvod se domnívat, že by byl žalobce nezletilý.
16. Dne 15. 11. 2021 byl žalobce seznámen s podklady rozhodnutí, konkrétně s výsledkem výše uvedených lékařských vyšetření a sociálního posouzení. Do záznamu vlastnoručně uvedl, že se nebude vyjadřovat, což tlumočnice přeložila.
17. Napadeným rozhodnutím ze dne 16. 11. 2021 žalovaná prodloužila žalobcovo zajištění o 30 dnů, tedy do 16. 12. 2021. Poukázala na rozpor mezi výsledky odborného vyjádření Kriminalistického ústavu a sociálního pohovoru ve věci zletilosti žalobce, kvůli němuž došlo k dodatečnému vyšetření u pediatra. Žalovaná uzavřela, že takto byl žalobcův věk prokázán a považovala jej za osobu zletilou. Shledala, že jsou nadále splněny podmínky trvání zajištění dle § 129 odst. 1 ve spojení s odst. 3 a 4 téhož ustanovení zákona o pobytu cizinců a že existuje reálný předpoklad předání žalobce do Rumunska. Předchozí lhůta nebyla dostatečná, neboť bylo nutné nejprve zjistit skutečný věk žalobce. Z předchozího jednání žalobce je zřejmé, že existuje reálné nebezpečí, že by se žalobce v případě propuštění ze zajištění nevrátil do Rumunska, ale zamířil by do Německa, které je jeho cílem. Nerespektoval povinnost setrvat v rumunském uprchlickém táboře po podání žádosti o azyl a využil služeb převaděče, za jehož pomoci cestoval v úkrytu vědomě

nelegálně bez cestovního dokladu do dalších států Evropské unie. Žalovaná měla za prokázané vážné nebezpečí útěku. Lhůtu, o kterou bylo zajištění prodlouženo (30 dní), odůvodnila tím, že existují jasné důvody pro existenci odpovědnosti Rumunska, doposud však neobdržela oznámení o zahájení tzv. Dublinského řízení ani souhlas Rumunska se zpětvzetím žalobce na jeho území (poukázala na nejzazší lhůty stanovené v čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III). Žalovaná se rovněž zabývala otázkou, zda v rámci rozhodnutí nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a zda v zemi předání neexistují vážné systémové nedostatky v azylovém řízení.

18. Rozhodnutím žalované ze dne 16. 12. 2021, č. j. KRPS-278862-55/ČJ-2021-010022, byla doba žalobcova zajištění prodloužena do 14. 1. 2022. Žalovaná v něm uvedla, že dne 3. 12. 2021 Ministerstvo vnitra obdrželo souhlas Rumunska se zpětvzetím žalobce a ČR má dle čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III šest týdnů na jeho předání.

Posouzení žalobních bodů

Obecná východiska

19. Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.
20. Podle § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, nelze-li předání cizince nebo dokončení jeho průvozu uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení.
21. Podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo sousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.
22. Podle § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit nezletilého cizince bez doprovodu, pouze je-li důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu či závažným způsobem narušit veřejný pořádek, a je-li to v jeho zájmu v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Policie je oprávněna v případě důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, takového cizince zajistit do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk. Policie zahájí úkony ke zjištění věku nezletilého cizince bez doprovodu bezodkladně po jeho zajištění. Odmítne-li nezletilý cizinec bez doprovodu provedení úkonů ke zjištění věku, hledí se na něj jako na zletilého cizince. Pokud výsledky zjišťování věku nejsou průkazné, hledí se na cizince jako na nezletilého cizince bez doprovodu.

23. Podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání nebo průvozu cizince. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy předání nebo průvozu, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem předání nebo průvozu je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.
24. Z předposledně citovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců je zřejmé, že pro zajištění nezletilého cizince bez doprovodu musí být dán dostatečně vážný důvod (spočívající v nebezpečí ohrožení bezpečnosti státu či závažného narušení veřejného pořádku), který je navíc podmíněn kritériem tzv. nejlepšího zájmu dítěte dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Již z těchto podmínek je patrné, že k imigrační detenci nezletilých cizinců bez doprovodu by mělo docházet v zásadě zcela výjimečně, neexistuje-li opravdu jiná možnost řešení jejich situace. Žalobcova situace však byla poněkud odlišná, neboť žalovaná měla pochybnosti, že skutečně jde o nezletilého cizince bez doprovodu, což ji opravňovalo k postupu, který předpokládá § 129 odst. 5 věta druhá zákona o pobytu cizinců.
25. Status nezletilého cizince bez doprovodu má zásadní dopady nejen z hlediska řízení, které je s touto osobou vedeno – tedy z hlediska procesního (viz výše), ale též z hlediska pobytového (přístup ke vzdělání, vhodné ubytování, sociální a psychologická asistence atd.). Nelze přitom vyloučit zneužití tohoto statusu v tom smyslu, že se dotčená osoba bude prohlašovat za nezletilou, ačkoli ve skutečnosti bude osobou zletilou (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020 - 46, publikovaný pod č. 4058/2020 Sb. NSS). Proto má-li policie důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, opravňuje ji zákon k tomu, aby takového cizince zajistila podle § 129 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců; toto zajištění cizince pak zákon zcela logicky limituje jen „do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk“.
26. Jak NSS vyložil v rozsudku ze dne 3. 4. 2020, č. j. 2 Azs 198/2019-81 (body 21 a 22), zjevným smyslem § 129 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců je poskytnout policii oprávnění k jakémusi „překlenovacímu“ a dočasnému zajištění cizince, u něhož jsou dány pochybnosti stran jeho nezletilosti a nedostatku doprovodu, které je nezbytné rozptýlit.

Prodloužení doby zajištění vs. vydání nového rozhodnutí o zajištění

27. Žalobce namítá, že neměla být prodlužována doba jeho stávajícího zajištění, ale měl být zajištěn novým rozhodnutím.
28. Z výrokové části rozhodnutí o zajištění jednoznačně vyplývá, že žalobce byl zajištěn podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 5 zákona o pobytu cizinců za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III. V odůvodnění pak žalovaná podrobně posoudila reálný předpoklad dosažení účelu zajištění (tedy předání žalobce do Rumunska) a existenci vážného nebezpečí žalobcova útěku do Německa, kam měl původně namířeno (srov. § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců). Žalovaná dále vysvětlila, že důvodem zajištění je rovněž zjištění skutečného věku žalobce, o němž měla vzhledem k jeho mentální a fyzické vyspělosti důvodné pochybnosti (srov. § 129 odst. 5 větu druhou zákona o pobytu cizinců). Neobstojí proto tvrzení žalobce, že byl původně zajištěn toliko za účelem zjištění jeho skutečného věku. Pokud by ostatně současně neexistoval „hlavní“ účel zajištění, kterým je předání cizince podle nařízení Dublin III (srov. podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), nebylo by možné o zajištění žalobce za účelem zjištění jeho skutečného věku vůbec uvažovat. Argumentoval-li žalobce tím, že žalovaná po vydání rozhodnutí o zajištění

neučinila k jeho předání podle nařízení Dublin III žádné kroky, pak soud konstatuje, že bylo především v zájmu žalobce, aby se nejdříve vyjasnila otázka jeho (ne)zletilosti, která má – jak soud uvedl výše – zcela zásadní význam nejen z hlediska procesního, ale též z hlediska pobytového.

29. Tím, že žalovaná v době trvání prvotního zajištění žalobce provedla úkony ke zjištění, zda je žalobce nezletilem, se nic nezměnilo na účelu zajištění, jímž je předání do jiného členského státu podle nařízení Dublin III. Na výsledku posouzení dané otázky závisí, které další komplementární ustanovení podmiňuje další trvání zajištění za stejným účelem; buď to mohou být podmínky podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců (v případě, že by byl žalobce dospělý), nebo podmínky podle § 129 odst. 5 věty první téhož zákona (pokud by byl žalobce nezletilý). Na důvodu zajištění, jímž je nutno rozumět účel zajištění (tedy v daném případě předání žalobce do jiného členského státu Evropské unie), se tím nic nemění. Soud tedy neshledává žádné překážky pro to, aby žalovaná před uplynutím doby zajištění stanovené prvotním rozhodnutím o zajištění prodloužila dobu trvání zajištění podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, pokud jsou i nadále splněny podmínky zajištění za účelem předání cizince do jiného členského státu. Je přitom pochopitelné, že tyto podmínky se mohou částečně odlišovat s ohledem na posun ve skutkových zjištěních.
30. Zákon o pobytu cizinců zmiňuje vydání nového rozhodnutí pouze ve dvou případech. V § 124 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je upravena situace, kdy byl cizinec zajištěn za účelem správního vyhoštění a následně požádal o mezinárodní ochranu, přičemž Ministerstvo vnitra nerozhodlo ve stanovené lhůtě o tzv. přezajištění dle zákona o azylu. V takovém případě může být žadatel o mezinárodní ochranu zajištěn novým rozhodnutím podle zákona o pobytu cizinců. Jde o konstrukci, která reaguje na změnu právního postavení zajištěného cizince, jenž se dostává podáním žádosti o mezinárodní ochranu do osobní působnosti zákona o azylu, v důsledku čehož se mění i kompetence orgánů. Druhá situace, v níž zákon o pobytu cizinců počítá s vydáním nového rozhodnutí o zajištění, je upravena v § 125 odst. 6, podle něhož vydá policie nové rozhodnutí o zajištění, jsou-li v průběhu zajištění zjištěny nové skutečnosti odůvodňující zajištění z jiného důvodu. Jedná se o obecné ustanovení vztahující se na všechny kategorie zajištění (zajištění za účelem správního vyhoštění, zajištění za účelem vycestování, zajištění za účelem předání či průvozu). Vydání nového rozhodnutí o zajištění přichází v úvahu tehdy, pokud v důsledku nově zjištěných skutečností nastal jiný důvod pro zajištění (byť ve vztahu k totožné kategorii zajištění), např. namísto důvodu pro zajištění za účelem vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. b) nastane důvod dle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Vydání nového rozhodnutí o zajištění je namístě tehdy, pokud zanikl předchozí důvod zajištění, nicméně nastal zcela nový důvod zajištění.
31. V nyní posuzované věci je zřejmé, že nebyly nově zjištěny takové skutečnosti, které by zakládaly nový důvod pro zajištění žalobce. Důvod jeho zajištění je stále tentýž (předání do jiného členského státu), pouze byl věk žalobce již zjištěn (správnosti jeho zjištění se bude soud věnovat dále).
32. Soud uzavírá, že žalovaná postupovala správně, vydala-li rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění dle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Žalobní bod je nedůvodný.
33. Lze dodat, že jde o otázku zcela akademickou, která se v kontextu daného případu nemůže nijak negativně dotknout právní sféry žalobce, neboť právní účinky rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění a nového rozhodnutí o zajištění jsou zcela totožné.

Stanovení věku žalobce

34. Jádrem žalobní argumentace je polemika nad metodou a závěrem zjišťování žalobcova věku.
35. Jelikož žalobce nepředložil žádný doklad o svém skutečném věku (při sociálním pohovoru uvedl, že mu jej bulharská policie vzala a hodila do ohně) a z jeho vzhledu bylo možné získat pochybnosti o jeho nezletilosti, nezbylo žalované než učinit tuto otázku předmětem odborného zkoumání.
36. Ústavní soud v nálezu ze dne 7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21, shrnul procesní záruky související se zjišťováním věku cizince, a to s akcentem na jeho participaci v tomto procesu, ve kterém má figurovat jako lidská bytost nadaná důstojností, nikoliv jako pouhý objekt posuzování. Zdůraznil, že po dobu provádění zdravotnických úkonů jim musí být přítomen pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí a tlumočnick. Cizinec musí být s výsledky lékařského vyšetření seznámen a mít možnost vyjádřit se k nim. Žalobce v žalobě nenamítá, že by tyto procedurální záruky nebyly naplněny. Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaná plně dostala svým povinností vymezeným v nálezu sp. zn. II. ÚS 482/21. Pediatrického vyšetření, které na rozdíl od odborného vyjádření kriminalistického ústavu bylo provedeno za přítomnosti žalobce, se zúčastnila tlumočnice a pracovník OSPOD. Z ambulantní zprávy nevyplývá existence jazykové bariéry ovlivňující průběh vyšetření. Následně byl žalobce seznámen s výsledky všech provedených vyšetření, a to za přítomnosti tlumočnice a pracovníka OSPOD. Žalobce měl možnost se k nim vyjádřit, přičemž tohoto práva nevyužil, což vlastnoručně napsal do záznamu.
37. Závěr žalované se opírá o výsledky tří vyšetření. Odborné vyjádření z oboru kriminalistiky, odvětví antropologie, zpracované kriminalistickým ústavem, vychází z dvou různých metod (stav osifikace sternálního konce klíční kosti dle Schmelinga a Kellinghause a stav osifikace kosti pažní a acromionu lopatky dle Schaefera). Žalobce nevznáší proti těmto znaleckým metodám žádné výhrady, pouze poukazuje na to, že správnost závěru může být ovlivněna několika faktory – kvalitou rentgenového snímku, kvalifikací personálu a správností interpretace výsledku. Soud nemá důvod zpochybňovat tato obecná tvrzení, která popisují kritické body při odborném posouzení kostního věku na základě Schmelingovy a Kellinghausovy metody. Proto nepřistoupil k provedení důkazu žalobcem předloženým odborným článkem *Reliability of Schmeling's stages of ossification of medial clavicular epiphyses and its validity to assess 18 years of age in living subjects*. Žalobce sám cituje (a překládá) pro něj klíčovou pasáž tohoto odborného článku, podle níž se užití této metody (osifikace mediálních epifýz klíční kosti) doporučuje k posouzení, zda jedinec dosáhl plnoletosti, či nikoliv. Dále je uvedeno, že je velmi obtížné jednotlivě identifikovat pět stadií osifikace pomocí konvenčních metod. Žádné konkrétní výhrady týkající se odborného vyjádření zpracovaného kriminalistickým ústavem však žalobce nevznáší. Žalobce nic nenamítá proti kvalitě rentgenového snímku užitého ke zpracování odborného vyjádření. Ten je přitom součástí správního spisu (na CD) i vyobrazen v odborném vyjádření. Kriminalistický ústav nezmínil, že by kvalita snímku nebyla dostatečná, tedy že by limitovala přesnost jeho odborného závěru v dané věci. Odborné vyjádření podal znalecký ústav v příslušném oboru, odborné vyjádření zpracovala plně kvalifikovaná osoba. Soud neshledal žádný důvod, proč by se měl domnívat, že zpracované odborné vyjádření je zatíženo některou z chyb, k nimž v obecné rovině při užití dané metody může dojít. Nelze opomíjet ani to, že Schmelingova metoda

nebyla jedinou užitou metodou, neboť současně byla využita i Schaeferova metoda. Analyzována tak nebyla jen míra osifikace klíční kosti, nýbrž též hlavice pažní kosti a acromionu lopatky.

38. Nelze přisvědčit tvrzení žalobce, že závěr odborného vyjádření dokládá, že žalobcův věk je „hraniční“. Není pravda, že by Kriminalistický ústav užil v závěru odborného vyjádření obrat „lze předpokládat“, že žalobci je více než 18 let, naopak užil obrat „lze konstatovat“. V závěru odborného vyjádření je sice uvedeno, že žalobce je starší 18 let, což však neznamená, že by nález byl hodnocen jako „hraniční“. Účelem odborného vyjádření totiž bylo posoudit, zda je žalobce mladší, či starší 18 let. Závěr, že žalobce je starší 18 let, odpovídá zadání odborného vyjádření a účelu jeho zpracování. Kriminalistický ústav nad rámec konstatování, že žalobce je starší 18 let, doplnil, že je mu pravděpodobně 20 let a více. Komplexním výkladem závěru odborného vyjádření je tedy třeba dospět k závěru, že z hlediska užitých metod není žádných pochyb, že žalobce je starší 18 let, tj. nález neodpovídá hraničním hodnotám pro věk 18 let, naopak odpovídá věku 20 let a vyššímu.
39. V návaznosti na právě uvedené je třeba zdůraznit, že žalobce tvrdil, že je mu 15 let. Jelikož rozdíl mezi jím tvrzeným věkem a věkem stanoveným kriminalistickým ústavem za pomoci Schmelingovy a Schaeferovy metody činí 5 a více let, je tím vyvrácena pravdivost žalobcova tvrzení (Nejvyšší správní soud považuje tvrzení žalobce za vyvrácené, pokud věk stanovený podle vědeckých metod je nejméně o 3 roky vyšší než věk tvrzený, viz rozsudek NSS č. j. 5 Azs 107/2020 - 46 a nález sp. zn. II. ÚS 482/21).
40. Dále je třeba uvést, že platnost závěru odborného vyjádření byla podmíněna tím, že žalobce netrpí onemocněním zpomalujícím či urychlujícím růst kostí. K ověření, zda je tato podmínka splněna, byl žalobce vyšetřen pediatrem. Žalobce v žalobě poukazuje na to, že z napadeného rozhodnutí není zřejmé, jaké metody určení věku pediatr použil a jak jsou ve věci relevantní. Tuto výtku žalobce nemá soud za podstatnou, neboť ambulantní zpráva z pediatrického vyšetření je součástí správního spisu, přičemž dílčí nedostatky odůvodnění napadeného rozhodnutí lze považovat v tomto směru pouze za formální, jejichž důsledkem není nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů (viz rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75). Z ambulantní zprávy vyplývá, že pediatr změřil a zvážil žalobce, celkově ho prohlédl (např. zda na jeho těle nejsou nějaké deformity, jaká je jeho chůze, jak vyvinutý je jeho pohlavní orgán) a vyšetřil. Na základě těchto zjištění a informací poskytnutých žalobcem ohledně osobní a rodinné anamnézy pediatr vyloučil, že by žalobce trpěl onemocněním urychlujícím růst.
41. Užité lékařské metody tedy vedou ke shodnému jednoznačnému závěru, že žalobce je starší 18 let.
42. Žalovaná si v souladu s požadavky judikatury opatřila k posouzení věku žalobce i podklad, jenž není založen na lékařském zkoumání žalobcova těla, nýbrž na sociálním pohovoru. Předmětem takového zkoumání je sociální (duševní) vyspělost jedince. Dle závěrů pohovoru (o kterém bohužel z přiložené zprávy nelze zcela zjistit, jak konkrétně probíhal, kdo jej vedl a jakou k tomu měl kvalifikaci – k doporučenému průběhu sociálního hodnocení viz např. Praktická příručka úřadu EASO k posuzování věku, druhé vydání, 2018, str. 48-49; dostupná on-line: https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Practical_Guide_Age_Assessment_2018_C_S.pdf) je žalobce gramotný a je schopen se dorozumět několika jazyky. Je hodnocen jako bystrý a inteligentní na úrovni adolescenta. Soud považuje za notorietu, že i v kulturně

známém prostředí je obtížné jen na základě odpovědi posuzované osoby rozpoznat, zda je jedinec ještě v adolescentním věku, nebo již jde o osobou zletilou. Není mu tedy zcela zřejmé, na čem přesně hodnotitel pohovoru vedeného prostřednictvím tlumočníka založil svůj závěr o inteligenci a bystrosti na úrovni adolescenta. V daném případě je však nesporné, že žalobce absolvoval jen čtyři (či dle dřívějšího podání vysvětlení žalobce šest) tříd základní školy a následně se živil prodejem zeleniny. Je tedy pochopitelné, že některé sociální dovednosti nemusí mít tak vyvinuté jako osoba, která by získala komplexnější vzdělání a více stimulující zaměstnání. Současně je nabíledni, že osoba bystrá a inteligentní, gramotná a ovládající více jazyků (kterou žalobce očividně je), je-li poučena o výhodnosti postavení nezletilce v cizineckých řízeních (o tom, že se žalobce v tomto procesu orientuje, svědčí např. to, že při podání vysvětlení dne 5. 11. 2021 neuvedl pravdivé informace o své předchozí žádosti o azyl), je spíše nadána k tomu přizpůsobit své odpovědi při sociálním pohovoru tak, aby neprozradila okolnosti, které by mohly být hodnoceny jako důkaz dospělosti. Soud tím nenaznačuje nevěrohodnost žalobce, ilustruje tím však značnou subjektivitu sociálního pohovoru (jehož potřebnost za účelem zachování lidské důstojnosti žalobce a práva participovat při zjišťování skutečností, které mají zásadní vliv na jeho další osud – ve smyslu výše citované judikatury Ústavního soudu – nezpochybňuje) a hodnotí jeho důkazní váhu jako nižší oproti dvěma zbývajícím exaktním lékařským vyšetřením, která proběhla na základě hodnocení objektivně měřitelných (subjektivně těžko ovlivnitelných) a odborně přezkoumatelných hledisek.

43. Žalovaná se vypořádala s rozdílností výsledků lékařského a sociálního posouzení věku žalobce obstaráním dalšího, pediatrického, vyšetření, které pro ni zjevně sehrálo při vyřešení rozporu v podkladech rozhodující roli (srov. str. 4 napadeného rozhodnutí). Dále sociální pohovor blíže nehodnotila. Z judikatury Nejvyššího správního soudu však plyne, že správní soud může výjimečně slevit z nároků na dodržení požadavků § 68 odst. 3 správního řádu, nalezne-li ve správním spisu dostatečnou oporu pro úvahu, že je rozhodnutí správního orgánu po právní i skutkové stránce v souladu se zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, č. 1389/2007 Sb. NSS). Tento postup je však namístě pouze v případech, kdy správní spis dává prima facie jednoznačnou odpověď na otázky týkající se skutkového stavu věci. Poskytuje-li totiž správní soud ochranu veřejným subjektivním právům přezkumem správního rozhodnutí, činí tak i posouzením jeho odůvodnění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010 - 53). I s ohledem na časovou tíseň žalované při rozhodování o (trvání) zajištění má soud za to, že je nutno odůvodnění napadeného rozhodnutí posuzovat s menší přísností, přičemž podklady ve správním spise (záznamy o uvedených vyšetřeních a pohovoru) umožňují zhodnotit jejich důkazní váhu a vzájemný vztah, tak jak soud v tomto rozsudku činí.
44. Soud zdůrazňuje, že podle čl. 2 písm. i) nařízení Dublin III se nezletilou osobou rozumí osoba mladší 18 let. Totožně je nezletilá osoba definována i čl. 2 písm. l) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, čl. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, a čl. 2 písm. k) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (tzv. kvalifikační směrnice). Pro účely Úmluvy o právech dítěte se dítětem rozumí osoba mladší 18 let (čl. 1). Jakkoliv tedy zejména mezinárodní dokumenty a v návaznosti na ně též judikatura Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vyžadují multidisciplinární

zkoumání věku cizince, je nepochybné, že nezletilou osobou (resp. dítětem) ve smyslu výše uvedených právních předpisů je osoba, jejíž chronologický věk je nižší než 18 let.

45. Lékařskými vyšetřeními bylo potvrzeno, že biologický věk žalobce je vyšší než 18 let. Sociálním posouzením bylo zjištěno, že jeho sociální věk odpovídá věku adolescenta. Nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že biologický věk žalobce je vyšší než jeho věk chronologický.
46. Žalobce nepředložil žádné listiny, které by podporovaly jím tvrzené datum (či alespoň rok) narození. Naopak uváděl rozdílné údaje např. o své školní docházce (při podání vysvětlení dne 5. 11. 2021 uvedl, že vychodil šest tříd základní školy, při sociálním pohovoru uvedl čtyři třídy), byť si je soud vědom toho, že význam takových rozdílů nelze přeceňovat. Svou školní docházku ani jiné životní události však žalobce nezasadil do žádného časového rámce událostí v zemi původu, ze které by bylo možné dopočítat jeho skutečný věk. Jestliže se za této situace žalovaná přiklonila k závěrům lékařského posouzení, nelze jí nic vytknout, naopak soud se s tím zcela ztotožňuje. Nelze přisvědčit žalobci, že vzhledem k tomu, že jedna z podkladových zpráv potvrzovala jeho nezletilost, jsou dány relevantní pochybnosti o jeho věku, protože je třeba vycházet z toho, že je nezletilý. Pokud by soud přistoupil na tuto konstrukci, pak by se požadavek chronologického věku nejméně 18 let obsažený v aplikovatelných právních předpisech změnil tak, že by se za nezletilého považoval každý, jehož sociální vyzrálост neodpovídá stupni běžnému pro osoby ve věku 18 let. Tím by byly favorizovány osoby pocházející z obtížných socio-ekonomických poměrů (osoby, které nejsou plně gramotné, nezískaly alespoň základní vzdělání), které negativně ovlivnily jejich sociální a psychický vývoj, nebo naopak osoby rozumově zdatné, schopné přizpůsobit své výpovědi tak, aby se jevíly méně zkušenými a tedy sociálně mladšími. Je-li nižší úroveň sociálního vývoje důsledkem zdravotního postižení či psychického onemocnění, je takovému cizinci poskytnuta vyšší míra ochrany či asistence jakožto zranitelné osobě. V nyní posuzované věci nicméně žalobce netvrdil, že by byl takovouto zranitelnou osobou, při lékařském vyšetření ani sociálním posouzení nebyly identifikovány žádné skutečnosti, které by svědčily ve prospěch takového závěru. Žalobce se dovolával po celou dobu pouze toho, že je nezletilý.
47. Soud má za to, že výsledky lékařského posouzení žalobcova věku jsou jednoznačné, bez rozumných pochybností dokládají, že žalobci je nejméně 18 let, pravděpodobně však 20 let či více. Rozpory mezi výsledky lékařského posouzení a sociálního posouzení nejsou ničím neobvyklým, neboť ne vždy jde biologický vývoj ruku v ruce s vývojem psycho-sociálním. Žádné relevantní pochybnosti o řádném zjištění skutkového stavu tedy nepřetrvávají, výsledky dokazování soud má za průkazné. Není proto důvod aplikovat domněnku dle § 129 odst. 5 věty poslední zákona o pobytu cizinců.
48. Žalobní bod je nedůvodný.

Zvláštní opatření

49. Žalobce dále namítá, že žalovaná v jeho případě měla uplatnit zvláštní opatření podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.
50. Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců lze cizince zajistit jen, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování.

51. Podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území také povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.
52. Podle § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o cizince, u něž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.
53. Uložením zvláštních opatření namísto zajištění se již opakovaně zabýval NSS. V rozsudku ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 - 50, k tomu uvedl: *„Zajištění cizince musí být vyhrazeno pro případy, kdy skutečně nelze zajistit výkon správního vyhoštění jinými prostředky, například uložením zvláštního opatření podle ust. § 123b zákona o pobytu cizinců. Není však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno.“* Byť se daný rozsudek týkal zajištění za účelem správního vyhoštění, lze jeho závěry obdobně vztáhnout na zajištění za účelem předání do jiného členského státu Evropské unie. Uložení mírnějšího opatření je tedy vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, bude se státními orgány spolupracovat při jeho realizaci a nebude se vyhýbat součinnosti v řízení, které je s ním vedeno. Je proto třeba zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, včetně charakteru porušení těchto povinností (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 – 38, č. 3559/2017 Sb. NSS.).
54. Žalovaná v napadeném rozhodnutí nutnost posouzení přiměřenosti zajištění a zvážení možnosti použít mírnější donucovací prostředky zmiňuje na str. 7, která jako jediná v kopii napadeného rozhodnutí přiloženého k žalobě chyběla a soud ji doplnil ze správního spisu. Z kontextu tam akcentovaného nebezpečí útěku žalobce do Německa, nedojde-li k jeho zajištění v zařízení pro zajištění cizinců, a uvedených příkladů nerespektování právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území Evropské unie žalobcem implicitně vyplývá, že žalovaná shodně jako v rozhodnutí o zajištění nepovažovala uplatnění zvláštních opatření za dostatečné.
55. Této otázce se soud již věnoval v předchozím rozsudku (viz jeho body 29-34) při přezkumu rozhodnutí o zajištění (srov. jeho str. 7-8). Tam uvedené důvody, pro které není uložení zvláštních opatření v případě žalobce dostatečné (nedisponuje finančními prostředky k zajištění ubytování či složení záruky, existence důvodů pro obavy z nespolupráce se správním orgánem a především z uprchnutí do Spolkové republiky Německo, která je i dle opakovaných vyjádření žalobce jeho cílovou destinací) žalobce nerozptýlil ani před správním orgánem ani před soudem žádnými konkrétními argumenty. Není přitom úlohou soudu, aby opakovaně vysvětloval důvody, pro které byla argumentace žalobce shledána lichou, mylnou a vyvrácenou, pokud závěry správních orgánů v tomto směru ob stojí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013 - 128, bod 16), resp. pokud není důvod odchýlit se od závěrů učiněných v rámci předchozího soudního přezkumu. Soud neshledal, že by od vydání rozhodnutí o zajištění nastala z hlediska § 123b či § 123c zákona o pobytu cizinců v poměrech žalobce jakákoliv změna. Žalobce ostatně

takovou skutečnost ani sám netvrdil. Z vyjádření žalobce je zjevné, že hodlá odcestovat do Německa, hned jak to bude možné. Po umístění žalobce do pobytového střediska s volným režimem odchodu, kterého se domáhá, by se obavy žalované s velkou pravděpodobností naplnily. Soud proto setrvává na svém předchozím závěru, že v žalobcově případě nelze zvláštní opatření namísto zajištění uložit.

56. Ani poslední žalobní bod tedy není důvodný.
57. Soud pro úplnost podotýká, že výčet vnitrostátních, unijních a mezinárodních právních předpisů uvedený v úvodu žaloby, který není nijak navázán ke konkrétním skutkovým okolnostem ani právním argumentům, nesplňuje požadavky standardně kladné judikaturou na žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto se jím nelze v rámci soudního přezkumu napadeného rozhodnutí zabývat (viz např. rozsudky rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, č. 835/2006 Sb. NSS).

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

58. V souhrnu tak dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, přičemž současně nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, pročež zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
59. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou úřední činnost. Soud proto rozhodl, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha, 23. prosince 2021

JUDr. Bc. Kryštof Horn, v. r.
soudce